

אנה הרמן י"ד סונטות בעקבות לאה גולדברג

א

איכה יתלבלבו פצעי אוהב!
תשובה לכך אינני מבקשת
כי לא נותר לי אלא הכאב
ולא נותר מפל צבעי הקשת

בכחול פצעי שום צבע מלבלב.
נותרה רק נקישת אשה עקשת
(שהיא אני), רק נקישת בלב,
ועל דלתי ידה אינה נוקשת.

ושוב בחלומי אינך פוסע
על חוף הים שלי ומציפו.
אתה עכשו דמעות בקצות ריסיך

של מי שלטש חלומה נשבר.
אתה הולך ומתרחק, ופה
אני חולמת שאתה עבר.

ב

אני חולמת שאתה עבר - - -
דמי היין ובשרי הלחם.
אבל במציאות בצהוב מדבר
ההתנכרות אתה מוסיף ללכת.

ואם בשמי חלום בלתי-מסכר
אתה זורע סתו - אני שלכת.
נופלים עלים של דם ושל ענבר
מכחול ענפי ורידי אל צחור ממלכת

השלג שבה קאי אכד לגרטה.
ובין אותם פתותי השלג עוד הם
מורים לי איזה חרף הערית.

אני אוזרת אמץ להגיד
כי חייכיה הם אבני האדם,
ובתוכי קרמת עור וגיד.

ובתוכי קרמת עור וגיד
 כי מעמקו של ים עיני קטיפה, עם
 מבט עיניה התנפצה זוגית
 של נפש וחלון ומשקפים.

מתוך שמורות עינינו נשקפה, אם
 הבטנו זה בזו, פריחה שלגית -
 נפתח בנו נרקיס צחור-עפעפים,
 ובתוכי קרמת עור וגיד.

עכשו אני ספינה שירכתיה
 גדשו במי דליחות את חרטומה.
 אני עכשו כותבת שיר קטע.

אני עכשו כותבת שיר גדם.
 אני עכשו דוגית שגודמה
 מבלי לדעת איך להרדם.

מבלי לדעת איך להרדם
 אני בין הסרין ובין הכסת.
 חמי עולה. הולך ומתקדם.
 לארץ שדרתי המפרכסת

טור נמלים עוקץ ומדמדם.
 נקרשת הצמרמרת כקשקשת.
 הלילה כמו בלילה הקודם
 ידי נצמדת אל האפרכסת.

אני צריכה שתצלצל כי קו
 הטלפון הוא חבל הטבור.
 נגזר עלי בתרדה לשכב,

ללחש אל תוף ורידי: אתה שומע?
 עד שיפליג אלי כיפי ברבור
 יפי קולך שכה התמהמה.

יפי קולך שכה התמהמה
 חוזר ומלבלב בכחול ורידי
 ולכן יפיה בדמי מימיה
 של נשמתו פורח שוב, ודי

שאחזיק כל לילה את קמע
 תצלום פניה ושיריה, די
 שלחש תפלתו של לב כמה
 יטף עליה מורידי ידי...

ושוב תדע, כשפי יחל ללחש, איך
 אתה בהשבעה של לילה טוב
 עטוף, מעבר להרי החשך,

מעבר לנהר הסמבטיון,
 בעמק ים עיניה הרטב,
 חלמתי שאני בהריון.

חלמתי שאני בהריון.
 ככל שאאחז בקצה קנוקנת
 חלום לילי ההוא, יאיר היום
 על בטן רפויה ומרקנת.

אני כותבת שיר ללא שריון
 וכל שירת אמת היא מסכנת.
 חלום איננו אלא שגיון.
 אני חושפת פה בשיר הכן את

כלמת חלומתי: כמה עלוב.
 לכתב אמת זאת לפעמים אולת.
 בחלומי היה אולי לבלוב

וחלומי אולי נשר כמו ריס,
 אכל אני הולכת ונובלת
 הרחק-הרחק משלל צבעי פריס.

הֲרַחֵק-הֲרַחֵק מְשַׁלֵּל צְבָעֵי פְּרִיס.
 הֲרַחֵק-הֲרַחֵק מְשַׁלֵּל צְבָעֵי הַקֶּשֶׁת
 שֶׁל סֵתוֹ רַחֹק, הַגַּפְתִּי אֶת הַתְּרִיס.
 אָבֵל אֲנִי עֲדִין מִתְעַקֶּשֶׁת -

הֵאֵם בְּשַׁחֲזוֹר קָרְבִי עוֹד מְרַשָּׁרֶשֶׁת
 תִּקְנֶה דָקָה וְעִנְגָה כְּרִיס?
 בְּנִתִּיבֵי חֲלוֹם עֲלוֹם-אֲרֻשֶׁת
 אֲנִי קִטְפָתִי בְּשִׁבְלָהּ נְרַקִּיס

צָהֵב-לֵבָן וְחֵם, וְכִמּוֹ לְטוֹף
 חוֹלֵף בִּי צֵל אוֹתוֹ חֲלוֹם פְּטָלִי
 וּמְלַבֵּלֵב הַפֶּרַח הַקְּטוֹף.

אֲנִי חוֹלְמַת שְׂרָאשָׁה מְנַח עַל
 בְּטָנִי וְלֹא כוֹאֵב לִי, כִּי אֲתָה לִי
 הַפֶּרַח הַצָּחוֹר וּמִי הַנַּחֵל.

הַפֶּרַח הַצָּחוֹר וּמִי הַנַּחֵל -
 כְּדוֹרֵי־יֹתֵהֶם הַלְּבָנוֹת -
 הַשֶּׁלֶג הַנוֹפֵל בְּמֵאֲנָף עַל
 הָאָדָם הַנוֹבֵעַ בִּי בֵּינוֹת

לְאֶפִיקֵי עוֹרְקֵי. כְּמוֹ בַתְּנִיךְ עַל
 דְּמִיּוֹת הוֹלְכוֹת-מְדַבֵּר וּמְעִנּוֹת -
 פְּתוּתֵי הַמֶּן שֶׁלָּהּ הָרוּוּ אֶת נַחַל
 דְּמִי וְהוֹלִיכוּהוּ אֶל צְפוֹנוֹת

לְבִי. אַחֲזֵת אֶת כְּדוֹרֵי-הָאָרֶץ
 הַמְּסֻבָּב בְּתוֹךְ רֹאשִׁי, וְכִמּוֹ
 כְּדוֹר זְכוּכִית שֶׁל שֶׁלֶג מְנַעֵר אֶת

יְמֵי חַיֵּי הוֹלְכֵת לְאַחֹר,
 וּבִין פְּתוּתֵים שֶׁל לֵבָן וְשֶׁל מוֹךְ
 רֹאשִׁי חוֹזֵר וּמִסְתַּוֵּבב סְחוֹר־סְחוֹר.

ראשי חוזר ומסתובב סחור-סחור
 כמו לו לנפש מחוצת-כאב אין
 אלא אל תוך תהום שחרה משחור
 להיות מוטלת ולצלל כאבן.

בקרקעית מימי הנחל, צחור
 הפרח הוא האבן השואבת
 אותי להסתכל מבעד חר
 מנעול חורק אל התבגרות מועפת.

האם סחרחרת היא צורה של כעס?
 כמו אבן שמוטלת לאגם
 עיני בין עגולים שחורים שוקעת.

ובעודי אוכרת בין כתמי,
 גלגל העין ההפוך הוא גם
 השמש הבוערת בשמי.

השמש הבוערת בשמי
 אינה אלא גלגל חמת-הזעם.
 כי בשלושים וחמשה במאי
 נולדתי, ומאותו הטעם

הרעם הוא הדהוד דברי ימי.
 ואיך יכלתי לקוות אי-פעם
 לראות שבאורי ובתמי
 פרכת אשרך מפעפעת?

חזר אלי, חזר כמו אור ירח
 אל קצות אצבעותי של בטהובן.
 אתה תגע בפצע הפורח,

וכשתגע בפרח הנבול
 שבקרבי, אתה תראה לו בין
 העפעפים אהבה בלי-גבול.

הַעֲפֵעִים אַהֲבָה בְּלִי-גְבוּל
 חוֹפְנִים. אִינֶה צְרִיךְ לְתֹלֵשׁ מוֹרֵד
 פִּצְעֵי הַמְּלַבֵּל וְהַחֲבוּל
 עָלִים סְמוּקִים שֶׁל אַהֲבָה עוֹרֵת.

מִתַּחַת לְאוֹתָהּ שְׁמִיכָה חֲגֵרֶת
 גְּדֵלְנוּ, וְכִמוֹ יָד מִתּוֹךְ שְׁרוּוֹל
 אֲתָהּ כָּל לִילָה בְּתוֹכִי סוֹגֵר אֶת
 פְּרִיחַת סוּדָה. אֲנִי אֲדַמֵּת כָּבוּל

שְׂאִין לָהּ צֶרֶף אֶלָּא לְהַצְמִיחַ
 כְּמוֹ גֹפֶן שֵׁשׁ בּוֹ נֶפֶשׁ אֶת גְּרֵגֵר
 נְסִיכוּתָהּ. אֲנִי בְּהַעֲצָמִי אֶךְ

רוֹאֶה אוֹתָהּ כְּמוֹ פֶּרֶחַ יְקִינְתוֹן.
 רוֹאֶה אוֹתָהּ נִסְגֵּר וּמִתְבַּגֵּר,
 רוֹאֶה אוֹתָהּ פּוֹרֵחַ וְקָטָן.

רוֹאֶה אוֹתָהּ פּוֹרֵחַ וְקָטָן
 וַיִּפְּיֶה עִמָּךְ מֵאִפְּלֵ יַעַר.
 בִּילְדוּתָהּ הַשֶּׁמֶשׁ הִכְתֵּם
 הִיָּה פּוֹרֵט עַל כָּל גִּימֵי הַצֵּעַר.

הַלִּילָה שׁוֹב עוֹבֵר עָלַי כְּתַעַר.
 הַלִּילָה עַל וְרִידֵי יוֹרֵד, לְקַטֵּם
 שׁוֹשֵׁן כְּחַלְחַל, וְעֵט לְפִתְחַ שְׁעַר
 אָדָם שׁוֹתֵת אֶל מוֹת וְאֵל תָּם.

אֶךְ כְּמוֹ שֶׁבְכָל יַעַר סוּד צָפוֹן,
 אֲנִי רוֹאֶה אִיךְ בְּכַדוֹר-הַבְּדִלְחַ
 חֲפוּן גְּרֵגֵר אֲשֶׁרֵנו כְּמוֹ אֶפוֹן.

אֵל רֶךְ כְּדוֹר הָאֲשֶׁר הַבּוֹלֵט,
 לְאֶרֶךְ שְׁבִיל הַדָּם שֶׁל יוֹנָה וּוְלֶךְ
 עָלַי לְצַעַד בְּצַעְדֵי כְּלֵט.

עלי לצעד בצעדי בלט,
 כמו גרטה שהלכה מסוף השלג
 ועד סופו - לכפור - כי שם נגלית
 המותה, ושם התרחקוּתה משלת

בככי שים היסורים פולט.
 דמעות עיני תמסנה את שלשלת
 הקרח של החורף השולט.
 אך בדרכי אני עודי כושלת,

נוהה אל יפיה אשר חמק אל
 מלכות קפואה. משם בסלואו צמוד
 נרקד ביחד לצילי ג'ורג' מיקל.

נרקד בקצב שלבך מפעים.
 נחזר לגז-הערן האבוד
 בלחישת פזיזת געגועים.

בלחישת פזיזת געגועים
 עכשו אולי תשוב אתי לשבע
 דקות בגן הערן. איך הדהים
 אותי עכשו חלום שטוף בצבע

אדם כמו לב שותת, ושם נוגעים
 היינו, כמו בשטף דם, בטבע
 האהבה, ושם היו פצעים
 פורחים בוכים, ושם היתה נרטבת

הדרך עד תחלת ההבטחה.
 ושם הלכנו יד ביד, לנצח
 אתה ידעת שאני אתה,

מסוף הדרך עד סופה, ואנו
 עמדנו שם כמו נשיקה במצח.
 ויפיה עמק מן האוקינוס.